



תת"ע (עכו) 12465-10-23 - מדינת ישראל נ' נהלא מורקוס

תת"ע (עכו) 12465-10-23 - מדינת ישראל נ' נהלא מורקוסשלו עכו

תת"ע (עכו) 12465-10-23

מדינת ישראל

נגד

נהלא מורקוס

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בעכו

[30.04.2025]

כבוד השופט ג'נווה נחאס עראף

החלטה

1. לפני בקשה להורות על ביטול כתב האישום אשר הוגש נגד הנאשמת מחמת התיישנות.

מבוא

2. נגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה ביצוע עבירה של נהיגה ברכב ובעת שהרכב היה בתנועה, אחזה או

השתמשה בטלפון ללא דיבורית, עבירה בניגוד לתקנה 28(ב)(1)א) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961.

3. אקדים ואומר כי עסקינן בעבירה מיום 10.05.2021. הנאשמת טענה כי מעולם לא קיבלה את הודעת הקנס ומשכך הגישה ביום 14.3.2023 בקשה להארכת מועד להישפט בצד תצהיר מטעם הנהג בפועל. הבקשה נדונה ביום 18.7.2023 בפני כב' השופטת פאר גינת בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה ונתקבלה לאחר שנקבע כי "בהעדר

אישור מסירה המלמד על מסירה כדיון, הרי שיש להיעתר לבקשה".

4. ביום 20.10.2023 הוגש כתב אישום נשוא בקשה זו.

להלן תמצית טיעוני הצדדים

5. במסגרת הדיון אשר התנהל בפניי ביום 20.3.2025 טענה הנאשמת כי העבירה התשיינה מאחר ונודע לה אודות ביצוע העבירה שנתיים לאחר ביצועה. ב"כ הנאשמת סמך את ידיו על הוראת סעיף 225א לחוק סדר הדין הפלילי

[נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ) וטען כי מקום שאחר הצהיר כי נהג ברכב, חלפו יותר משנתיים

מאז ביצוע העבירה ולא קיים אישור מסירה, הרי שהעבירה התיישנה.

6. ב"כ המשיבה ביקש להגיש את טיעוניו בכתב.



במסגרת הטיעונים בכתב אשר הוגשו לתיק בית המשפט ביום 25.3.2025 נטען כי המקרה בו עסקינן אינן חוסה תחת הוראת סעיף 225 לחסד"פ וכי ביום 10.5.2021 תועדה הנאשמת באמצעות מצלמת סטילס מבצעת את העבירה נשוא כתב האישום, בו ביום שוכתבה הודעת תשלום קנס ונשלחה לנאשמת, וביום 25.6.2021 הודעת תשלום הקנס חזרה בציון "לא נדרש" ומשכך העבירה לא התיישנה. ב"כ המשיבה סמך את ידיו על הוראת תקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד - 1974 הקובעת "חזקת מסירה" בחלוף 15 יום ממועד המשלוח ללא צורך בחתימה על גבי אישור המסירה. ב"כ המשיבה הוסיף כי הודעת תשלום הקנס נשלחה לכתובת הרשומה של הנאשמת במשרד הפנים וקובץ הנהגים וכי על פי פלט מערכת "דותן" דבר הדואר חזר בציון "לא נדרש". ב"כ המשיבה טען כי הפלט מהווה "רשומה מוסדית" אשר יכול להוות ראיה תומכת לאישור המסירה והפנה להמ"ש 2095-02-15 בעניין מסארווה נ' מדינת ישראל.

7. ב"כ הנאשמת בתגובתו בכתב מיום 26.3.2025 טען כי פלט מערכת "דותן" אינה מהווה רשומה מוסדית, והפנה לאסופת פסיקה התומכת - לדבריו - בטענתו (עפ"ת 62088-05-19, עפ"ת 35126-02-16, עפ"ת 30502-04-18 ועפ"ת 48179-03-18).

דיון ומסקנות

8. סעיף 225א(א) לחסד"פ קובע כך:

"עברה שנה מיום ביצוע עבירת קנס, לא יוגש עליה כתב אישום ולא תומצא בעניינה הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב); ואולם, בעבירת קנס שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, ובעל הרכב הוכיח כי לא חלה עליו אחריות לעבירה לפי סעיף 27 לפקודה האמורה, ניתן להגיש כתב אישום או להמציא הזמנה למשפט או הודעת תשלום קנס, למי שנהג ברכב אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה".

סעיף 225א(ב) לחסד"פ ממשיך וקובע כי:

"אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע הגשת כתב אישום נגד מי שביקש להישפט לפי סעיף 229, אף אם עברו המועדים הקבועים בסעיף קטן (א)".
מאידך, על פי סעיף 230 לחסד"פ:



- "הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו.
9. לצורך קביעה האם יש העבירה התיישנה ואם לאו, יש מקום תחילה לשוב ולעיין בהחלטת כב' השופטת פאר גינת אשר קיבלה את בקשת הנאשמת והורתה על הארכת המועד להישפט, ולעמוד על הנימוקים אשר עמדו בבסיס החלטה זו.
10. כב' השופטת פאר גינת קבעה כאמור לעיל כי "בהעדר אישור מסירה המלמד על מסירה כדין, הרי שיש להיעתר לבקשה, ועל כן, אני מאריכה למבקשת את המועד להישפט בגין הדוח נשוא הבקשה". עינינו רואות כי במסגרת הליך ההמ"ש, כלל לא הונח בפני בית המשפט אישור מסירה, המשיבה סמכה את ידיה באותו הליך על פלט מערכת "דותן" ובית המשפט לא קיבל טענה זו בדבר קיומו של אישור מסירה ומשכך נעתר לבקשת הנאשמת והורה על הארכת המועד להישפט.
- יוצא אפוא כי הנאשמת סתרה את "חזקת המסירה" עת הצביעה על כך כי לא קיים כלל אישור מסירה בתיק, ועל כן המחדל באי הגשת הבקשה להישפט במועד אינו רובץ לפתחה כי אם לפתח המאשימה.
11. בתת"ע 5103-02-20 (שלום ירושלים) מדינת ישראל נ' אליהו נחום ניהול בע"מ (02.07.2020), הדן בשאלת התיישנותה של עבירה מצולמת נקבע על ידי כב' השופט נאיל מהנא, בהחלטה מנומקת ומופרטת, כי יש לערוך אבחנה בין שליחת הודעת תשלום הקנס או ההזמנה לדין לבין המצאתה, וזו לשון דבריו:
- "קיימים שני שעוני זמן רלוונטיים שרצים בנפרד, האחד ממועד ביצוע העבירה, לגבי חלה על המשטרה חובה לשלוח הודעה על ביצוע העבירה תוך 4 חודשים; והשני מועד הגשת הבקשה להישפט שם חלה על המאשימה חובה להמציא הזמנה לדין בטרם חלפה שנה..." (ההדגשה במקור)
- בהמשך נקבע כי:
- "יוער כי המחוקק לא משית את מילותיו לריק ולכן בחר בקפידה את מילותיו בסעיף 225א לחוק סדר הדין הפלילי, כאשר ביחס לחובת היידוע, הוא ציין כי קיימת חובה לשלוח את ההודעה על ביצוע העבירה בתוך 4 חודשים ואילו לענין הגשת כתב האישום ומשלוח ההזמנה לדין, הוא נקט בלשון להמציא את ההזמנה לדין. בענייננו, הרי המאשימה שלה את הודעת הקנס לידי הנאשמת, ולכן לא חל המחסום לגבי המצאת ההזמנה לדין". (ההדגשה במקור)
- עוד נקבע על ידי כב' השופט נאיל מהנא כי אין בקביעותיו כדי לסתור את ההחלטה אשר האריכה את המועד להישפט שכן נקודת המוצא באותה החלטה הייתה לאפשר לבעל דין לקבל את יומו בבית המשפט ולא לחסום את דרכו מלהוכיח את טענותיו.
12. כדי להשלים את התמונה, אציין כי על החלטה זו הוגש ערר לבית המשפט המחוזי בירושלים (עפ"ת 42049-0-20 (מחוזי ירושלים) אליהו נחום ניהול בע"מ נ' מדינת ישראל (16.7.2021)). בית המשפט המחוזי - כב' השופט כדורי - דחה את הערר וקבע כי מקובלות עליו מסקנותיו של בית המשפט השלום אשר ערך אבחנה בין חובת המשלוח לחובת ההמצאה, תוך קביעה כי נקודת האיזון אשר נקבעה על ידי המחוקק הינה משלוח הודעת הקנס תוך פרק זמן של 4 חודשים, כאשר מתוך תהליך ההמצאה המתמשך, כל שנדרשת המשטרה לעשות הוא לשלוח את הודעת תשלום הקנס; בהמשך נקבע כי מאחר והודעת תשלום הקנס נשלחה למערכת תוך 4 חודשים, קיימה המשטרה את המוטל עליה בהתאם להוראת סעיף 225א(1) לחסד"פ.



13. המבקש לא אמר נואש והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (רע"פ 4967/21 אליהו נחום בע"מ נ' מדינת ישראל (2.8.2021)). בית המשפט העליון, כב' השופט קרא, דחה את בקשת רשות הערעור תוך קביעה כי חזקה על המחקק כי לא השחית את מילותיו לריק וכי לענין המחסום הדיוני הסתפק בשליחת דבר הדואר. לסיכום קובע בית המשפט העליון כך:
- "סיכומי של דבר, משהוכיחה הנאשמת כי לא קיבלה את הודעת הקנס מסיבות שאינן תלויות בה, ניתנה לה האפשרות להארכת מועד להישפט, אך כל עוד ההודעה נשלחה אליה בתוך התקופה הנקובה בסעיף 1א225 לחסד"פ, אין בכך כדי למנוע הגשת כתב אישום נגדה מחמת התיישנות". (ההדגשה במקור)
14. עינינו רואות כי קיימת קביעה מפורשת של בית המשפט העליון לפיה די במשלוח הודעת תשלום הקנס או ההזמנה לדין תוך סד הזמנים הקבוע בחוק, וקבלת בקשה להארכת מועד להישפט אין משמעה קבלה אוטומטית של טענת ההתיישנות, אלא יש לבחון כאמור את משלוח הודעת תשלום הקנס או ההזמנה לדין בלבד ללא צורך בבחינת מסירתן.
15. למעלה מן הצורך אעיר כי אין מקום לגישה לפיה קבלת בקשה להארכת מועד להישפט תביא לעולם לחסימת המאשימה מהגשת כתב אישום בשל טענת התיישנות שכן לו רצה המחקק לקבוע הסדר דיוני כזה, אזי חזקה עליו שהוא היה קובע אותו. קבלת טענת ההתיישנות שמורה לאותם מקרים בהם הוכח כי הודעת תשלום הקנס או ההזמנה לדין כלל לא נשלחו.
16. בענייננו, כלל לא הונח בפני וגם לא בפני כב' השופטת פאר גינת אישור מסירה המלמד בדבר מועד שליחת הודעת תשלום הקנס. אין בידי לקבל את טענת המשיבה כי פלט מערכת "דותן" מהווה רשומה מוסדית. סעיף 35 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן: "פקודת הראיות") המגדיר מהי רשומה מוסדית קובע כך: "רשומה מוסדית" - מסמך, לרבות פלט, אשר נערך על ידי מוסד במהלך פעילותו הרגילה של המוסד;".
- סעיף 36(א) לפקודת הראיות ממשיך וקובע כי רשומה מוסדית תהא קבילה להוכחת אימתות תוכנה בכל הליך משפטי בהתקיימם של תנאים מסוימים המנויים בסעיף, אולם לפי סעיף 36(ג) לפקודת הראיות:
- "הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על רשומה אשר נערכה על ידי רשות מרשויות החקירה או התביעה הפלילית והמוגשת בהליך פלילי על ידי רשות כאמור. אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפסול או להגביל הגשת רשומה כאמור, אם ניתן להגישה בהתאם להוראות סעיף 39ב".
- לא יכול להיות חולק כי פלט מערכת "דותן" נערך על ידי הרשות החוקרת או יחידת התביעה לצורך העניין, ומקום שיחידת התביעה היא זו אשר מבקשת להגישו כראיה, הרי שלפי הוראת סעיף 36(ג) לפקודת הראיות, פלט זה אינו יכול להוות רשומה מוסדית.
- אציין ואדגיש כי השאלה האם פלט מערכת "דותן" מהווה רשומה מוסדית טרם זכתה לליבון סופי על ידי בית המשפט העליון, ובעקבות כך ניכרת גישה שאינה אחידה בפסיקת בתי המשפט המחוזיים, כאשר מותבים שונים נקטו בעמדות סותרות, אולם כשלעצמי, סבורני יש מקום לנקוט בגישה דווקנית ומצמצמת בבואנו לפרש הוראת סעיף 36(ג) לפקודת הראיות בשים לב לעובדה כי עסקינן בהליך פלילי (לענין הגישות השונות בפסיקה ראה עפ"ת (מחוזי ב"ש) 25448-05-22 זיני נ' מדינת ישראל (14.6.2022), עפ"ת 48179-03-18 שניידר נ' מדינת ישראל (16.5.2008), עפ"ת 35126-02-16 זכריה נ' מדינת ישראל (5.9.2016), עפ"א (מחוזי ת"א) 80059/07 גנאל ואח' נ' מדינת ישראל (11.11.2007), עפ"א 8329/05 גל נ' מדינת ישראל (29.10.2006)).
17. משאמרתי את מה שאמרתי, קצרה הדרך לקביעה כי בהעדר כל אינדיקציה לקיומה של "חזקת מסירה", הרי שהעבירה התיישנה ודין כתב האישום להתבטל.
- זכות ערעור כחוק.
- ניתנה היום, ב' אייר תשפ"ה, 30 אפריל 2025, בהעדר הצדדים.